

Handläggare
Anna Tammelin
Telefon: 08-508 33 763**Till**
Utbildningsnämnden
2020-10-15

Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskola

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2020/1004

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
UtbildningsdirektörJoachim Håkansson
Gymnasiedirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag från utbildningsdepartementet till utbildningsnämnden. Utbildningsdepartementet har genomfört en översyn av riksidrottsgymnasier och nationellt godkända idrottsutbildningar. Syftet är att elitidrottande ungdomar ska kunna kombinera en gymnasial utbildning med en elitidrotts-satsning. Det föreslås att det endast ska finnas en typ av gymnasie- eller gymnasiesärskoleutbildning med specialidrott som ska vara riksrekryterande. Ämnet specialidrott ska endast få erbjudas inom denna utbildning.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget, men efterfrågar samtidigt ett antal förtydliganden. Förvaltningen önskar ett klargörande om vilka krav som kommer att ställas på anordnaren när det gäller boende för elever som kommer från andra delar av landet. Förvaltningen ifrågasätter också utredningens förslag om att huvudmannen ska stå för kostnaden för individuell idrottsutrustning för de elever som av ekonomiska skäl inte kan bekosta detta. Förvaltningen konstaterar vidare att det troligen kommer innebära en högre kostnad för inackorderingstillägg om förslagen genomförs. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har skickat promemorian ”Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskola” på remiss till utbildningsnämnden.

Utbildningsdepartementet har genomfört en översyn av riksidrottsgymnasier och nationellt godkända idrottsutbildningar och lämnat förslag som innebär ett tydligare, mer transparent och hållbart system för idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskolan. Det föreslås ändringar i skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2011:2039) och förordningen (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet. Syftet är att elitidrottande ungdomar ska kunna kombinera en gymnasial utbildning med en elitidrottssatsning. Det föreslås att det endast ska finnas en typ av gymnasie- eller gymnasiesärskoleutbildning med specialidrott som ska vara riksrekryterande. Ämnet specialidrott ska endast få erbjudas inom denna utbildning. Ungdomar som inte når upp till elitnivå inom sin ålderskategori, men som vill vidareutvecklas inom sin idrott föreslås i stället få möjligheter till detta inom ramen för andra utbildningar. Skolverket får enligt förslaget i uppdrag att se över innehållet i kurserna specialisering 1 och 2 inom ämnet idrott och hälsa så att de anpassas till att enbart avse utveckling inom en vald idrott.

Nationell idrottsutbildning (NIU) erbjuds vid Bromma gymnasium (basketboll och fotboll) och vid Midsommarkransens gymnasium (bandy, basketboll, fotboll, handboll och innebandy). Skolverket har beviljat som mest 405 platser. I maj 2020 var det 247 elever inskrivna. Av dessa var 128 Stockholmselever och 119 elever från andra kommuner. Stockholms stad erbjuder riksidrottsgymnasium vid RgRh-utbildningen med som mest 6 platser inom parasport. Ingen elev är dock inskriven läsåret 2020/21.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samarbete med avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 6 oktober 2020. Ärendet kommer också att behandlas vid funktionshinderrådets sammanträde den 7 oktober 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen om att det ska finnas en sorts elitidrottsutbildning i gymnasieskolan och välkomnar en tydligare reglering och en mer likvärdig

idrottsutbildning. Förvaltningen efterfrågar samtidigt ett antal förtydliganden. Därför redovisas nedan, per avsnitt, främst de synpunkter/invändningar eller frågor som förvaltningen har utifrån förslagen i promemorian.

Förslagen i 4.1

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget att den nya idrottsutbildningen ska vara riksrekryterande, men saknar resonemang och förslag om vad riksrekryteringen kan innebära för anordnarkommunen när det gäller att anordna boende för eleverna. I Stockholm finns goda möjligheter att anordna idrottsutbildning, men mot bakgrund av bostadssituationen i Stockholmsregionen kan det vara mycket svårt att anordna elevboende. Förvaltningen önskar därför ett klagörande om vilka krav som kommer att ställas på anordnaren när det gäller boende för elever som kommer från andra delar av landet.

Förslagen i 4.5

Utredningen föreslår att de nya idrottsutbildningarna ska finansieras med dels sedvanlig ersättning för det nationella programmet, dels ett merkostnadsbelopp för ämnet specialidrott. Statsbidrag kommer att täcka en del av merkostnadsbeloppet och mellanskillnaden föreslås bli elevens hemkommuns kostnad. Det är dock svårt att bedöma hur den ändrade finansieringen kommer att påverka kommunens kostnader för idrottsutbildning. Kostnaderna avgörs till stor del av hur många elever som blir inskrivna på de nya idrottsutbildningarna och var i landet.

Förvaltningens kostnad påverkas också av tilläggsersättningens storlek. Det framgår dock inte i utredningen hur den kommer att beräknas utan det måste förtydligas. Det finns vidare en risk att förvaltningens kostnader per elev ökar successivt om de årliga höjningarna av statsbidraget uteblir eller blir lägre än utvecklingen av merkostnaderna.

Utredningen föreslår att samtliga elever med specialidrott har rätt till inackorderingstillägg. Enligt dagens reglering är det elevens hemkommun som står för kostnaden för inackordering. Förvaltningen bedömer att det blir en högre kostnad för inackorderingstillägg om förslagen går igenom.

Förslagen i 4.6

Förvaltningen ställer sig bakom förslagen om att eleven eller dess vårdnadshavare ska stå för kostnader som avser individuell utrustning. Förvaltning vill dock peka på att det kan bli vissa

gränsdragningsproblem och önskar att det närmare regleras vem som ska stå för vad.

I utredningen föreslås att för elever som av ekonomiska skäl inte kan stå för kostnaden för individuell idrottsutrustning ska huvudmannen för utbildningen i stället stå för den kostnaden. Detta innebär en ny uppgift för huvudmannen och förvaltningen anser därför att närmare föreskrifter behöver tas fram för att det ska bli likvärdigt, om förslaget införs. Vissa sporter kräver som nämnts dyr utrustning. Frågan är om det kommer att vara ekonomiskt hållbart att anordna idrottsutbildning i vissa sporter om huvudmannen, utöver lämpliga lokaler och liknande, ska vara beredd att stå för elevernas utrustning, i de fall eleven inte själv kan stå för kostnaden. Förvaltningen ställer sig också frågande till vem som är mest lämplig att stå för denna kostnad, elevens hemkommun eller den huvudman som anordnar utbildningen.

Förslagen i 4.7

Förvaltningen välkomnar särskilt förslagen om att alla individer ska ha likvärdiga möjligheter att antas till idrottsutbildning och om möjlighet till könsuppdelad antagning. Förvaltningen har erfarenheter av att den nuvarande regleringen är problematisk ur den aspekten.

Förslagen i 4.9 och 10

Förvaltningen ställer sig bakom förslagen om att hitta fler vägar för att få fler lärare i specialidrott att bli legitimerade bland annat genom validering av tidigare utbildningar som till exempel elitledarutbildningar inom SF. Det är förvaltningens erfarenhet att lärarna i specialidrott ofta behöver kunskaper om bedömning och betygssättning i gymnasieskolan.

Förslagen i avsnitt 5 om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förvaltningen vill peka på att det är kort tid mellan det att lagstiftningen föreslås träda i kraft och när huvudmän ska kunna ansöka om att anordna idrottsutbildning enligt de nya kraven. Förberedelser för att anordna en idrottsutbildning med hög kvalitet tar förmodligen längre tid än så.

Konsekvenser för barn och jämställdhet

Då ärendet är en remiss av en promemoria från utbildningsdepartementet har förvaltningen inte gjort någon barnkonsekvensanalys och jämställdhetsanalys. Förvaltningen konstaterar samtidigt att det finns sådana redovisade i promemorian.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledningen av remissens svarstid.

Bilaga

Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskolan